

1

2

Innehåll:

Vad är hållbart entreprenörskap - officiella definitioner

Vad är hållbarhet?

Hållbar tillväxt - ekologisk ekonomi?

Hur hållbart företagande?

Verktyg och tips

3

Hållbart entreprenörskap Hållbart företagande

Google:

"Hållbart entreprenörskap" = 5 550 hits
38 videos

"Hållbart företagande" = 106 000 hits
2 070 videos

"Hållbar utveckling" = 3 490 000 hits
101 000 videos

Så vad kan jag bidra med?

4

Hållbart företagande

Officiella definitioner: - **Regeringen**

Hållbart företagande handlar om att driva företag med **framtiden** i sikte.

Regeringen ser hållbart företagande som centralt för svenska företags utveckling och bidra till en **positiv samhällsutveckling**.

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/naringspolitik/hallbart-foretagande/>

5

Hållbart företagande

Officiella definitioner: - **Regeringen**

Regeringen **förväntar** sig att företag ... följer de **internationella riktlinjerna** för **hållbart företagande** som utgångspunkt för sitt arbete.

Det kan innebära att företaget utvecklar en **uppförandekod**, en **process för att ha kontroll** över **risker** och **förbättringsmöjligheter** i sin värdekedja, en **antikorrupsionspolicy** eller andra verktyg för att hantera särskilda utmaningar.

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/naringspolitik/hallbart-foretagande/>

6

Hållbart företagande

Officiella definitioner – **Tillväxtverket** (*Verksamhet.se*)

Hållbart företagande handlar om att **effektivisera** din **resursanvändning** och att ta **hänsyn** till **sociala** och **miljömässiga aspekter** samtidigt som din **lönsamhet ökar**.

Hållbart företagande handlar bland annat om att spara på egna resurser och **minska den negativa miljöpåverkan**.

<https://www.verksam.se/starta/hallbart-foretagande>
<https://www.verksam.se/starta/hallbart-foretagande/vad-ar-hallbart-foretagande>

7

Hållbart företagande

Officiella definitioner: - **Företagarna**

Handlar om att **lönsamhet**, **miljöhänsyn** och **samhällsengagemang** går hand i hand och genomsyrar **alla delar** av företagets verksamhet!

innebär **minskad miljö- och klimatpåverkan**, **goda arbetsförhållanden** och **rena affärer**, men också **respekt för rättigheter**

<https://www.foretagarna.se/innehallsbank/riks/2015/december/vad-ar-hallbart-foretagande/>

8

Hållbart företagande

Officiella definitioner: - **Företagarna**

Med ett aktivt **samhällsengagemang** bygger du en långsiktighet i din verksamhet.

Det stärker din marknadsföring och **förbättrar relationer** till anställda, finansiärer och kunder.

Med hållbart företagande kan ditt företag generera **hållbar vinst** - för ägare, anställda och samhälle.

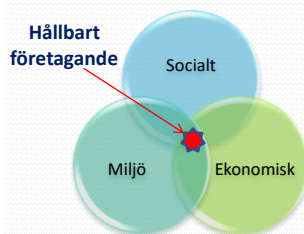
<https://www.foretagarna.se/innehallsbank/riks/2015/december/vad-ar-hallbart-foretagande/>

9

Hållbart företagande

Officiella definitioner - **Regeringen, Tillväxtverket, Företagarna m.fl.**

Men vad betyder detta?

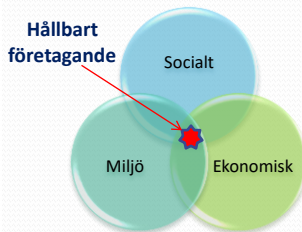
10

Hållbarhet

Ursprung för begreppet "Hållbart":

1987 Brundtlandkommissionen:

*En **hållbar utveckling** är en utveckling
som tillfredsställer dagens behov
utan att äventyra **kommande generationers möjligheter**
att tillfredsställa sina behov*

11

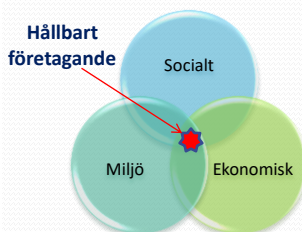
Hållbarhet

Agenda 21: 1992 Rio de Janeiro UN Earth Summit:

Att säkerställa **framtida generationers** möjlighet
till ett **tolerant liv** på jorden.

Att säkerställa den **fortsatta existensen av liv**
och civilisation på jorden.

Att varje land, organisation, **företag** och **person**
har detta ansvar och uppdrag.

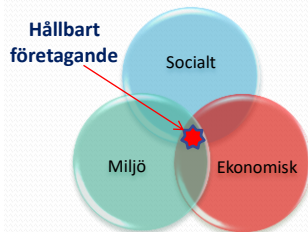
12

Ekonomisk Hållbarhet

För företag självklart:

Företaget skall kunna existera efter starta eget bidrag!
Företaget måste vara ekonomiskt hållbart!

Vad betyder ekonomiskt?

13

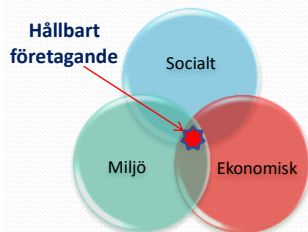
Ekonomi vs. Ekologi

EKONOMI:

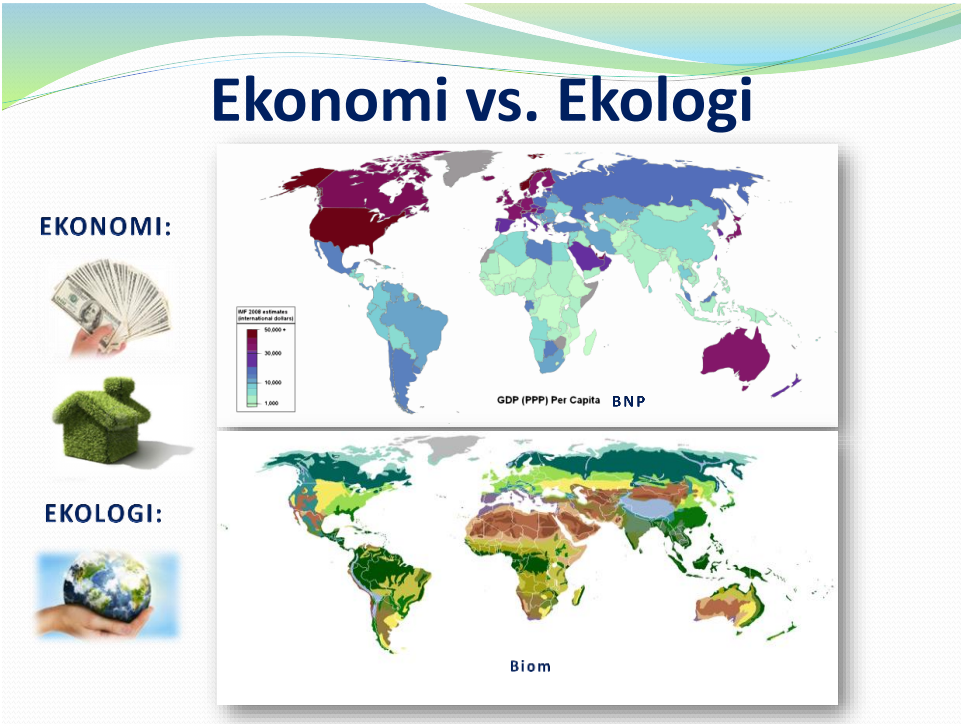
Grekiska (οἶκος) 'oikos', = hus, hushåll, plats att leva
(νόμος) 'nomos' = sed, lag
(οἰκονομία) 'oikonomia' = lagar om hushållet
Ekonomi = **skötsel (management) av hushållet**

EKOLOGI:

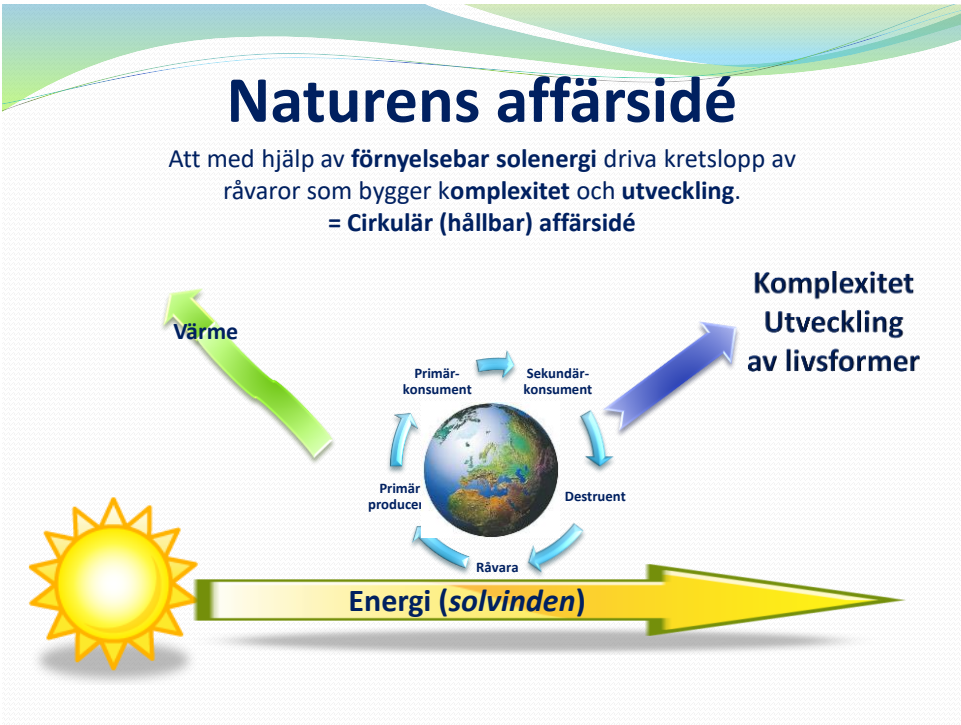
Grekiska (οἶκος) 'oikos', = hus, hushåll, plats att leva
(λογία) 'logia', 'logos' = lära
Oecologie = **läran om naturens hushåll** (haeckel 1866, oecologie)
Definition: **Läran om interaktioner mellan organismer och mellan organismer och deras omvärld** (Odum 1971)

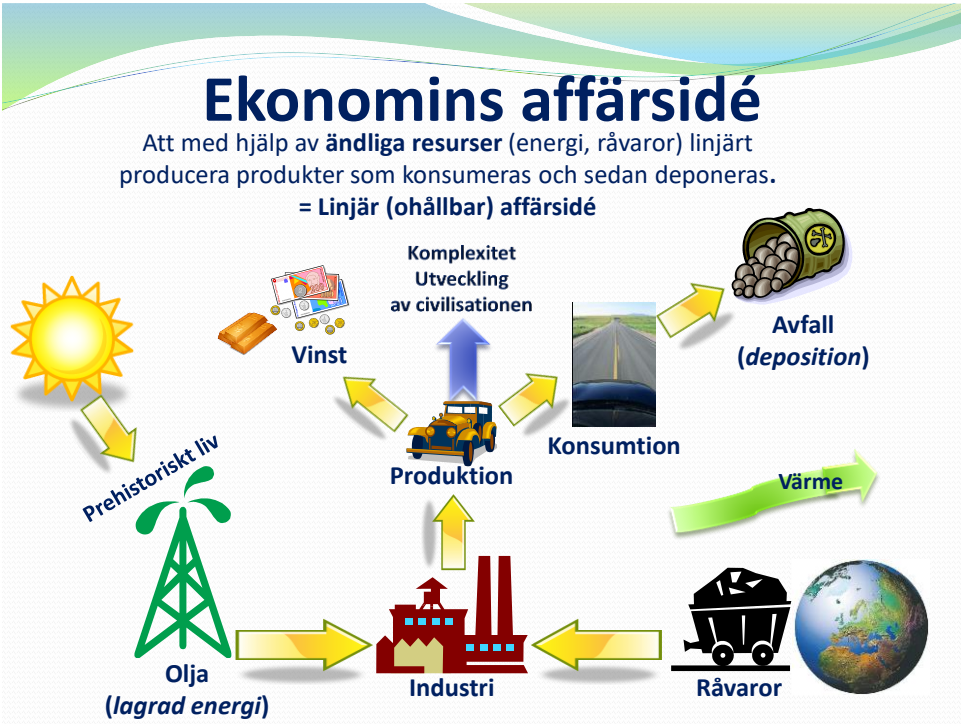
14

15

16

17

18

Cirkulär ekonomi

Naturvårdsverket:

En växande befolkning och ökad ekonomisk aktivitet förbrukar jordens resurser allt snabbare.

Vi behöver en **hållbar utveckling** och en ekonomi som bygger på kretslopp – en **cirkulär ekonomi**.

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhalltet/EU-och-internationalt/EUs-miljoarbete/Cirkular-ekonomi/>

19

Ekologisk ekonomi!

Födslar > Dödslar → tillväxt
Födslar = Dödslar → stabil
Födslar < Dödslar → minskning

20

21

22

23

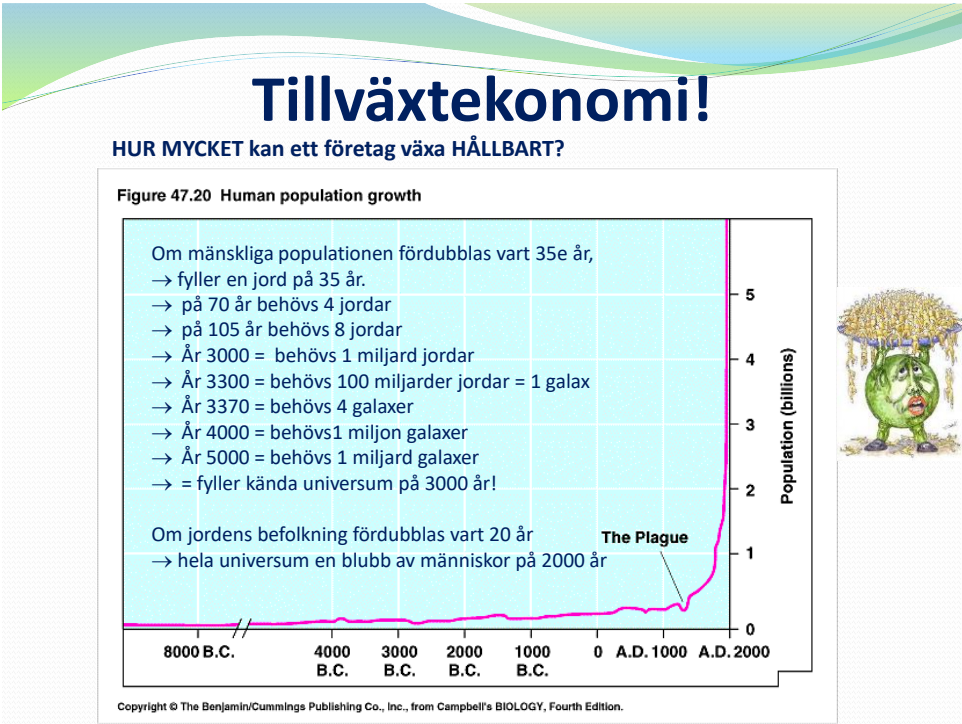
24

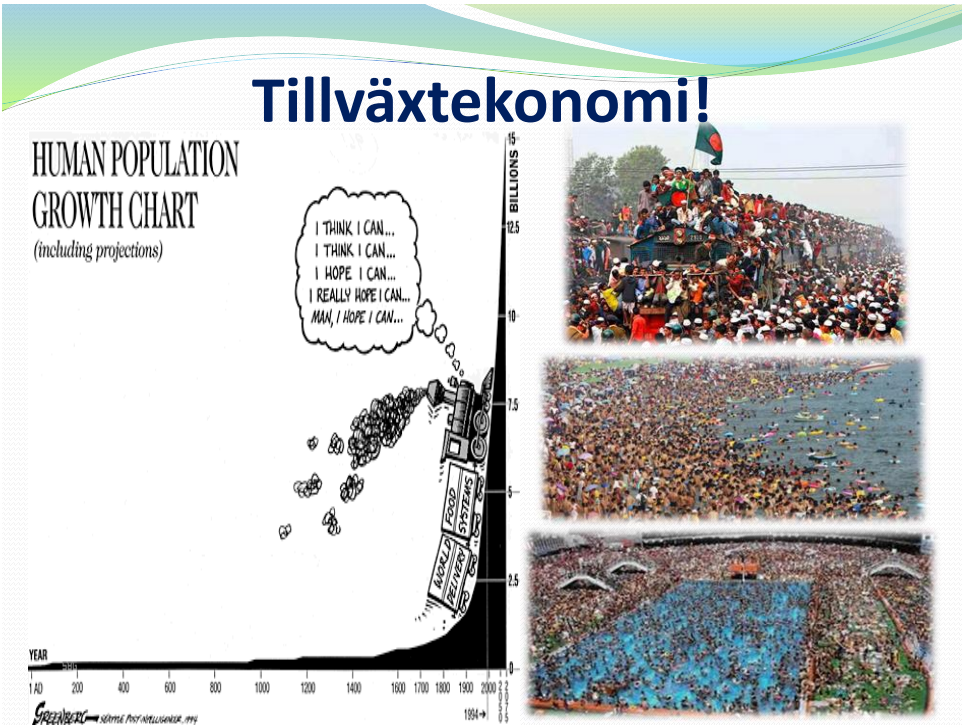
25

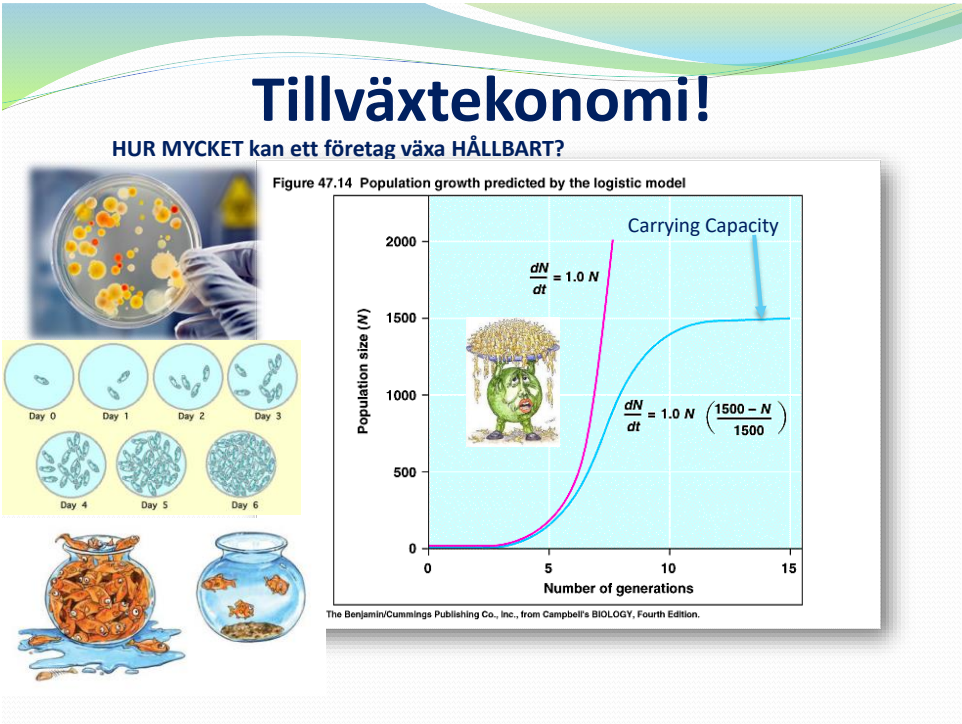
26

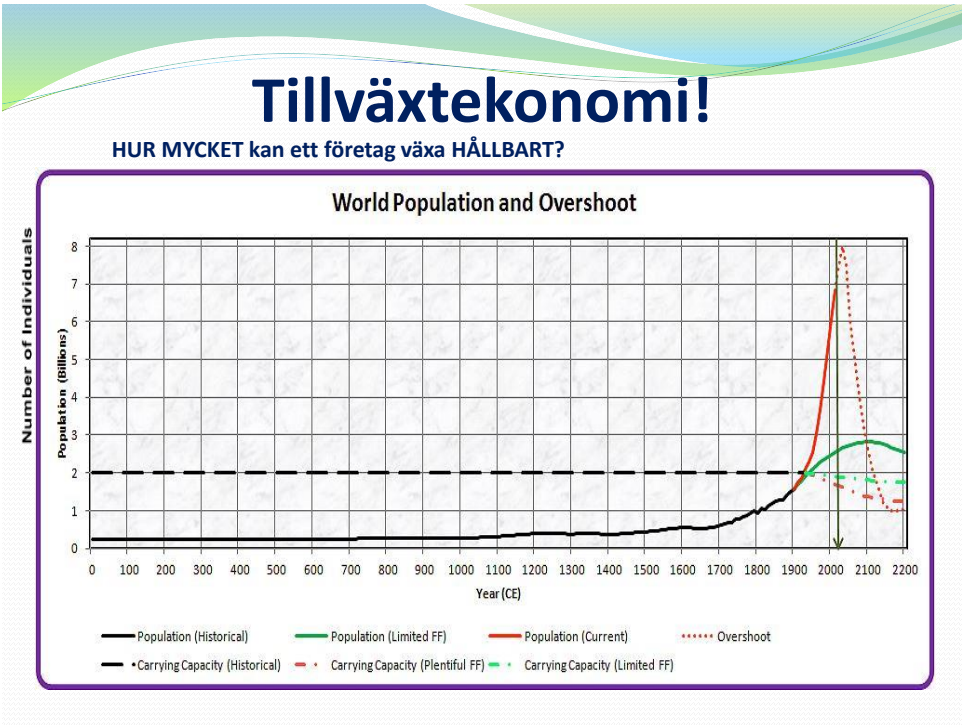
27

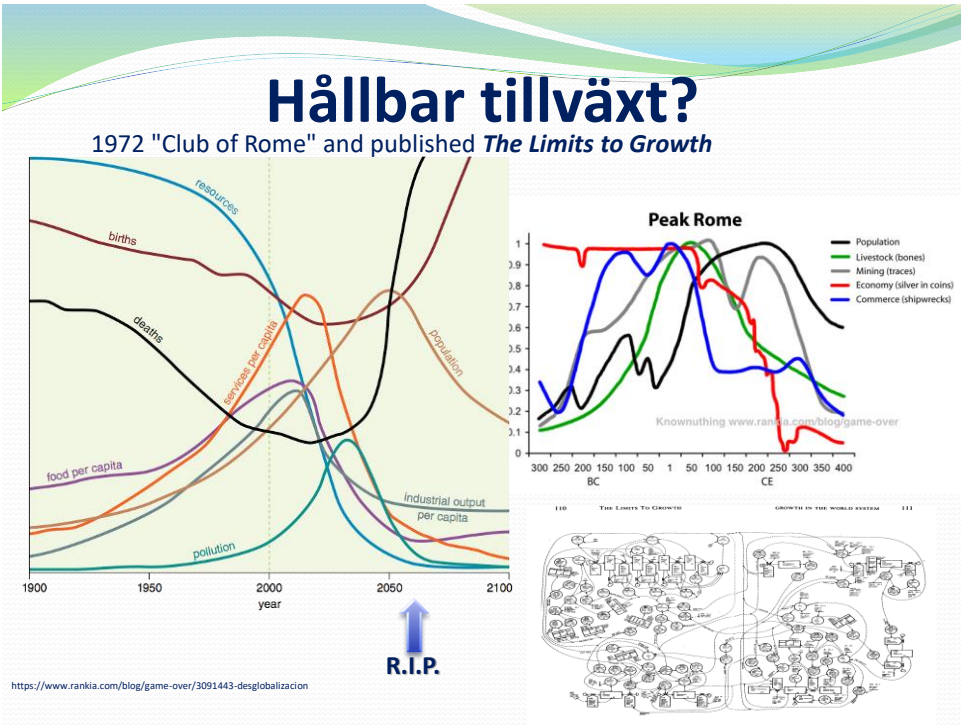
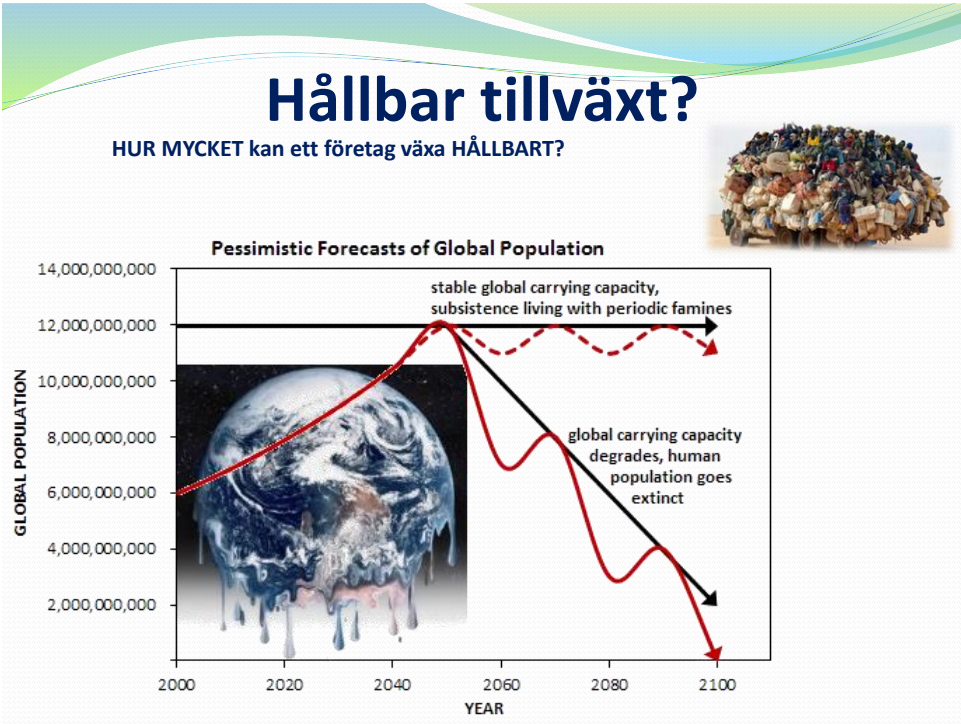
28

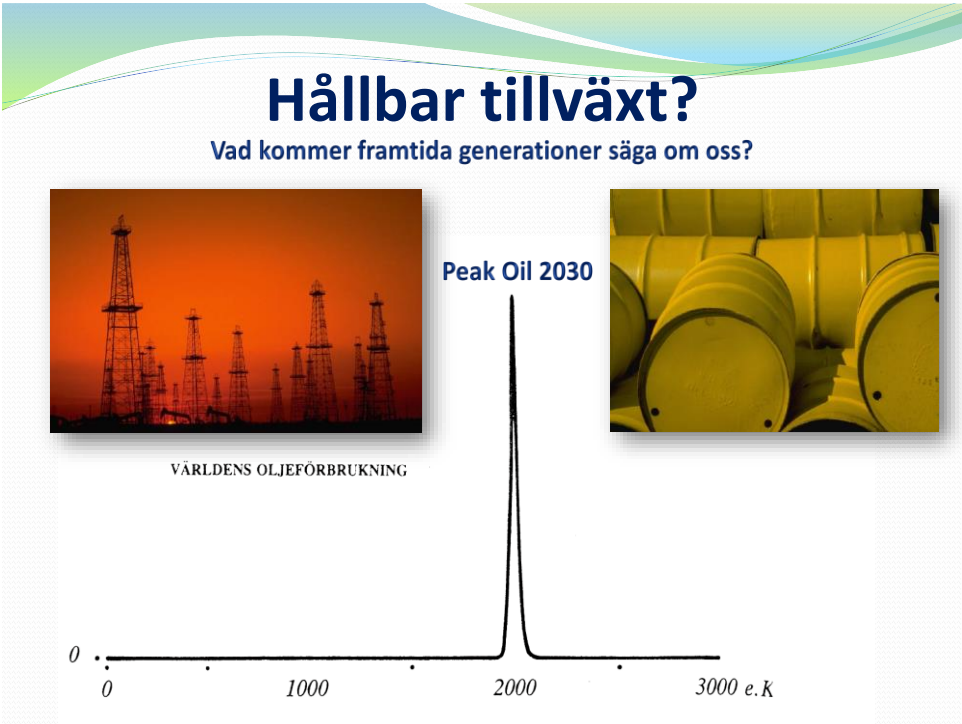

29

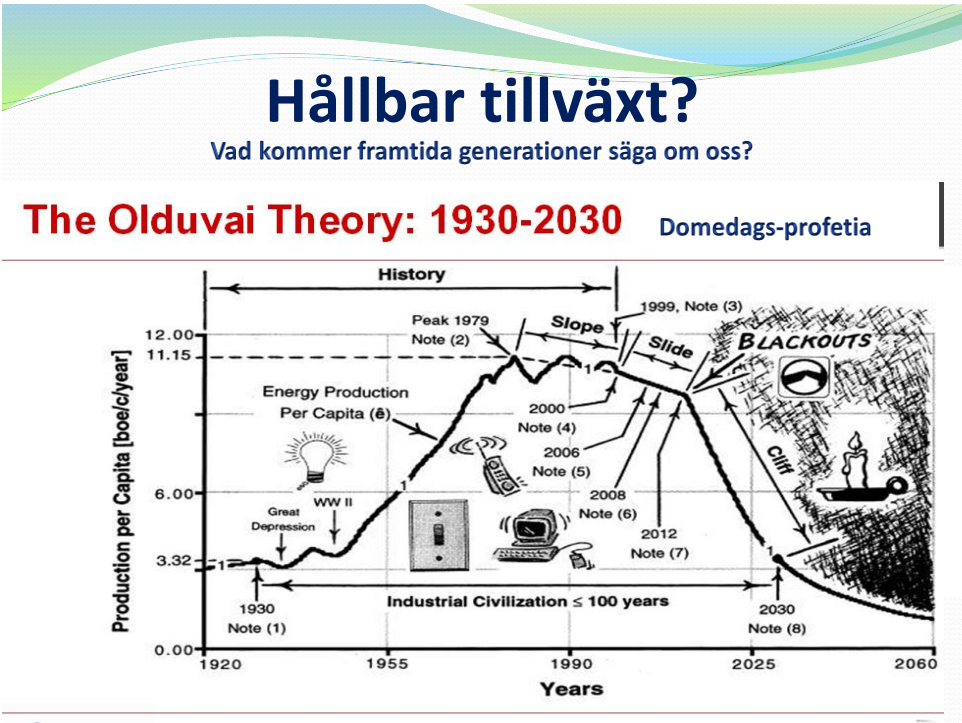

30

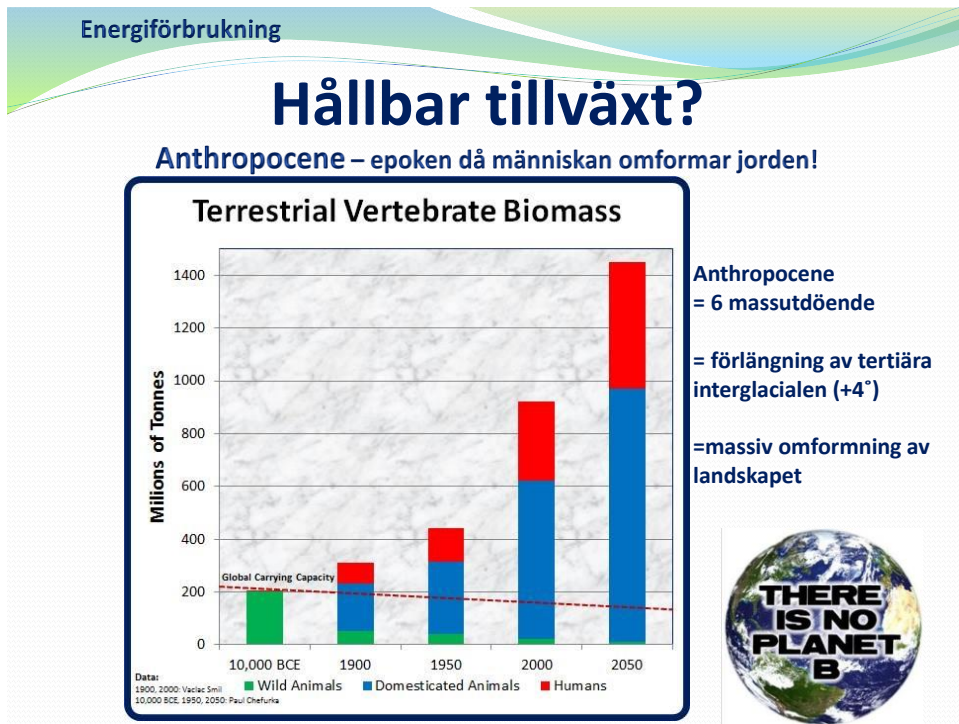

33

34

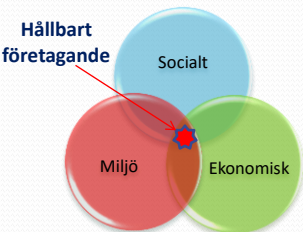
35

36

Ekologisk hållbarhet

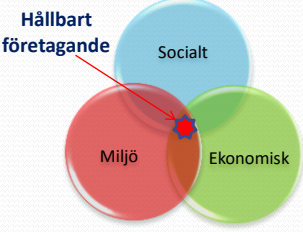
- ✓ Ekologisk hållbarhet handlar om att ställa om till en **cirkulär ekonomi**
- ✓ Att aktivt bidra till **bevarande av biodiversitet** och biomiljöer
- ✓ Att **inte töra** miljön, utan nära

37

Ekologisk hållbarhet

Samtidigt undvika "KOMPOSTMODERNISM" och "Green Washing"

38

39

40

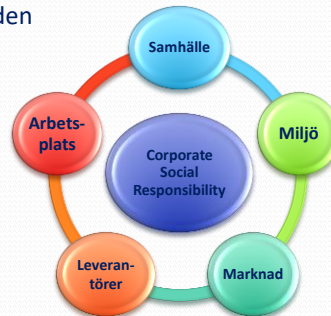
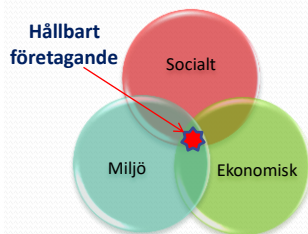
Socialt hållbarhet

CSR Interna sociala ansvaret

- bra **arbetsmiljö** ur både fysiska som psykologiska perspektiv.
- hälsosam balans mellan olika kön, åldrar, etnicitet och religioner på arbetsplatsen
- spegla befolkningen
- ingen känner sig diskriminerad eller utestängd

CSR Externa sociala ansvaret

- att olika kundgrupper inte diskrimineras
- att bidra till att förbättra samhällen där företaget verkar
- att anställa diskriminerade på arbetsmarknaden

41

Social hållbarhet

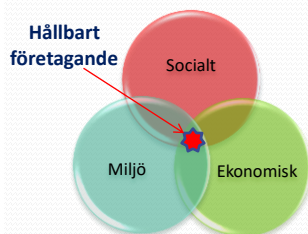
Corporate Social Responsibility

✓ Finns koder, redovisningsmodeller, standarder och policyer för CSR

✓ **CSRTips.se** - mall till metod att bygga hållbarhetsprocess

✓ **Hållbarhetsguiden** – stöd att samla information, metoder och goda exempel på hur använda design för hållbara affärer, för att utveckla budskap, produkter, processer, system eller miljöer som möter framtidens krav.

✓ **CSR-Kompassen** – gratis online-verktyg för företag inom produktion, handel och service

42

Hållbarhet

Arbetet går vidare

United Nations
Empowering people for social change

1972

•Stockholm, UN Conference on Human Environment (UNEP), Limits of Growth – Club of Rome

1980

•World Conservation Strategy, IUCN

1987

•Our Common Future - **Brundtland Report**, World Commission on Environment Development

1992

•**Rio de Janeiro** -Earth Summit UN Conference on Environment and Development - **Agenda 21**

1997

•**Kyoto Protocol** to the UN Framework Convention on Climate Change

2000

•UN Millenium Development Goals

2002

•**Johannesburg** - World Summit on Sustainable Development (Rio +10) "**People, Planet and Prosperity**"

2005

•World Summit on Millenium Development Goals

2012

•**Rio de Janeiro** UN Conference on the Human Environment Earth Summit, (Rio +20)

2015

•Sustainable Development Goals 2030

WORLD SUSTAINABLE DEVELOPMENT SUMMIT
BEYOND 2015 PEOPLE, PLANET & PROSPERITY

WORLD SUSTAINABLE DEVELOPMENT SUMMIT 2016
BEYOND 2015 PEOPLE, PLANET & PROGRESS
5-8 OCTOBER 2016 | INDIA HABITAT CENTRE | NEW DELHI

WORLD SUSTAINABLE DEVELOPMENT SUMMIT 2018
PARTNERSHIPS FOR A RESILIENT PLANET
10-12 OCTOBER 2018 | INDIA HABITAT CENTRE | NEW DELHI

WORLD SUSTAINABLE DEVELOPMENT SUMMIT 2018
PARTNERSHIPS FOR A RESILIENT PLANET
10-12 OCTOBER 2018 | INDIA HABITAT CENTRE | NEW DELHI

World Summit on Sustainable Development

RIO+20
United Nations Conference on Sustainable Development

UNITED NATIONS SUSTAINABLE DEVELOPMENT SUMMIT 2015
20-22 SEPTEMBER

43

Hållbarhet - utvecklat

2015: UN Sustainable Development Goals 2030

United Nations
Empowering people for social change

Sociale

Miljö

Ekonomisk

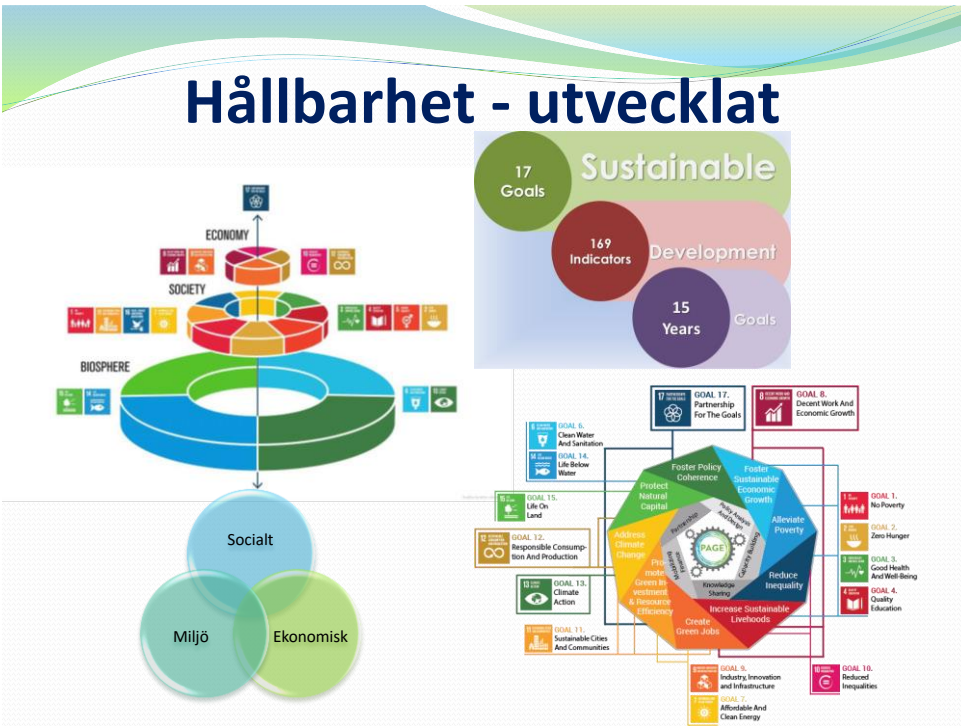
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS
17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

1 NO POVERTY	2 ZERO HUNGER	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	4 QUALITY EDUCATION	5 GENDER EQUALITY	6 CLEAN WATER AND SANITATION
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE	10 REDUCED INEQUALITIES	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
13 CLIMATE ACTION	14 LIFE BELOW WATER	15 LIFE ON LAND	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS	SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

44

(c) Hansi Gelter/Guide Natura 2019

22

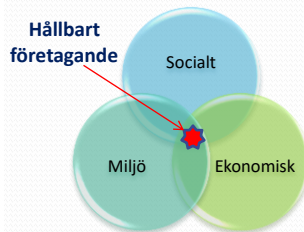
45

46

Hur hållbart företagande?

Hur ska jag som företagare leva upp till allt detta?

47

Hur hållbart företagande?

A) **Analys:** vad gör vi i dag, vad kan vi göra bättre?

- 1) Ekologiskt fotavtryck
- 2) Livscykelanalys
- 3) Certifieringar

B) Sätt upp **mål** för fortsatt arbete

C) **Kommunicera** vision, mål och arbete = konkurrensfördel

48

Hur hållbart företagande?

A1) Mäta miljöpåverkan

Ekologiskt fotavtryck

Ekologiska fotavtryck

Klimatsmartkalkylatorn

49

Hur hållbart företagande?

A2) Livscykel analys av dina produkter

= att kartlägga **leveranskedja**, **produktionsprocesser** och **kundens resa** genom företaget:

1. Inventera:

1. gör ett **flödesschema** som visar din produkts/tjänsts resa från råvaruutvinning och tillverkning till användning och avfallshantering.
2. Titta sedan på **påverkan** i varje steg utifrån **FN 17 mål**
3. **Använd tillgängliga livscykelanalyser** för standardiserade varor (energi, metaller, kemikalier)

2. Bedöm:

1. Beräkna eller uppskatta hur stora **påverkan** är varje steg för varje mål (FN 17)

3. Analysera:

1. Hur kan livscykeln bli mer hållbar?
2. **Vad kan du ändra?**
3. Kan produkter **återanvändas**?
4. Kan du ge **råd till konsumenterna** för att använda produkten hållbart?

4. Formulera dina **utvecklingsmål**

50

Hur hållbart företagande?

A3) Hållbarhets- och kvalitetssystem

- ✓ **Miljöcertifieringar** = transparens och **kvalitetssäkring**
- ✓ **Guide till kund**
- ✓ **Konkurrensfördel**
- ✓ **Systematiskt kvalitetsarbete** syftar till att **öka kundnyttan** och därigenom **vinsten**

51

Hur hållbart företagande?

A3) Hållbarhets- och kvalitetssystem

Svanen - Nordens officiella miljömärkning för varor och tjänsters miljöpåverkan under hela livscykeln. www.svanen.se

EU-blomman - EUs officiella miljömärkning för varor och tjänsters miljöpåverkan under hela livscykeln. www.ecolabel.eu

Krav - verkar för ekologisk produktion och konsumtion med kriterier för odling, livsmedelsproduktion, restauranger, butiker och storhushåll. www.krav.se

Bra Miljöval

Bra miljöval - Naturskyddsföreningens miljömärke som stöd till konsumenters miljöval av produkter och tjänster. www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval

ISO – Flera olika certifieringar; ISO 9001 ledningssystem för kvalitet, 14001 miljöledningssystem för krav och vägledning, ISO 26000 för socialt ansvarstagande www.sis.se

Fairtrade (rättvisemärkt) är en oberoende produktmärkning för skapa bättre förutsättningar för odlare och anställda i utvecklingsländer att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. www.fairtraid.se

52

Hur hållbart företagande?

A3) Hållbarhets- och kvalitetssystem

Svalan - är en märkning på produkter som Astma- och Allergiförbundet rekommenderar ur allergisynpunkt. Produkter som märks är bland annat hygienprodukter, kuddar och dammsugare. <https://astmaoallergiforbundet.se/>

FSC - (Forest Stewardship Council) ett frivilligt och globalt system för certifiering av träprodukter. FSC verkar för ett miljöanpassat, socialt ansvarstagande och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar. <https://se.fsc.org/se-se>

PEFC - (Programme for the Endorsement of Forest Certification) har certifieringsregler liknande de som tagits fram av FSC, men är mer anpassad till småskaligt skogsbruk. www.pefc.org

TCO Certified är en märkning för kontors- och IT-utrustning som datorer, skärmar och mobiltelefoner. Krav ställs på låg energiförbrukning, begränsning av miljöfarliga ämnen och återvinning. <http://tcocertified.se/tco-certified/>

Green Key - ledande internationellt miljömärkning för anläggningar inom besöksnäring för hotell, logi- och konferens, som stöds av WTO (World Tourism Organization) och UNEP (United Nations Environment Programme)

Natures Bästa - miljökvalitetsmärkning för ansvarsfull upplevelseturism i svensk natur. <https://naturesbestsweden.com>

53

Hur hållbart företagande?

A3) Hållbarhets- och kvalitetssystem

EMAS - är EU:s frivilliga miljölednings- och miljörevisionsordning baserad på ISO 14001. Den syftar till att effektivisera och förbättra miljöarbetet på företag och i organisationer. www.naturvardsverket.se/emas

Blå Flagga - är en internationell miljömärkning för fritidsbåthamnar och stränder som omfattar kriterier på vattenkvalitet, säkerhet, service, miljöutbildning och information. www.blaflagg.org

EU lövet - EU:s märkning av ekologiska livsmedel. Märkningen garanterar att maten är producerad utan konstgödsel, kemiska bekämpningsmedel och med omsorg om djur och natur. <https://ec.europa.eu/agriculture/organic/>

MSC - (Marine Stewardship Council) - är en oberoende, global, icke-vinstgivande organisation som startats för att finna en lösning på problemet med överfiskning. Märkningen är en garanti för att produkten kommer från ett välkött **fiske** och att den inte bidragit till miljöproblemet med överfiskning. www.msc.org

GOTS (Global Organic Textile Standard) - är den internationella miljömärkningen för **textil**. Miljömärkningen omfattar hela livscykeln från råvara till färdig textil, dvs. bearbetning, tillverkning, paketering, märkning, handel och distribution. <http://www.global-standard.org/>

Nyckelhålet - Livsmedelsverkets som visar vilken mat du mår bra av utifrån vissa kriterier. www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/

54

Hur hållbart företagande?

B) Sätta upp vision & mål för hållbarhet

Källa: www.specialfastigheter.se

- Tänk dig att FN 17 mål är **uppfyllda 2030**.
- Du sitter dina med barn eller barnbarn och de frågar dig: "**Vad bidrog du med för att skapa denna fina värld?**"
- Om du kan svara på detta i dag har du en **vision** för ditt hållbarhetsarbete
- **Vision** = att se vad du vill med ditt företag – var gärna utopisk

55

Hur hållbart företagande?

Viktigt att man gör arbetet genomtänkt – hela vägen:

- T ex Lacoste kampanj: tröjkollektion där emblemet ersatts av utrotningshotade arter syddes upp i det antal som det fanns individer av arten, och vinsten skänktes till att rädda beståndet.
- Men vart kom bomullen ifrån? Hur påverkade produktionen djurlivet i dessa länder?
- Putsad fasad eller genuint hållbarhetsarbete?
- Numera har Lacoste en CSR-policy, bidrar till biodiversitet, och certifierade på olika sätt.

56

57

Hur hållbart företagande?

C) Kommunicera & Transparens

- Hållbarhet numera inget extra – utan en **sanitetsfråga** för företag:
- 7 av 10 kunder anser det viktigt att företag jobbar aktivt med hållbarhetsfrågor
- 6 av 10 handlar medvetet lönsamt (Svensk handel)
- 1 dec 2016 **Hållbarhetslag i Sverige** - större företag måste rapportera vilka risker de motverkar genom att **integrera hållbarhet i sina affärsmodeller**.
De ställer nu krav på hållbarhet hos underleverantörer
- **Transparent** = ger **förtroende** hos dina kunder och bygger **långsiktig relation**
- Bara **skänka pengar (välgörenhet)** och **sopsortera** utan äkta engagemang och ansvar för sin påverkan på omvärlden räcker inte (*kompostmodernism*) – stärker inte **varumärket**. Måste **genomsyra affärsidé** och hela företaget

58

Hur hållbart företagande?

C) Kommunicera = SPP

Gå från USP (Unique Selling Point)
EPS (Emotional Selling Point)
PEV (Promised Experience Value)
till **SPP – Sustainable Selling Point**

- Hållbarhetsperspektiv nu ett **säljande argument**
- SPP kan leda till **trogna, återkommande kunder** som stolt berättar om sina smarta hållbara köp
- **Berätta för kunden** hur viktigt ni anser detta vara (**varför**), beskriv er **värdegrund**
- Skriv ned företagets **kärnvärden**
- **Hur** ni jobbar med hållbarhet internt och externt för att nå **er vision**
- **Berätta vid produktpresentation** på vilket sätt den är mer hållbar än andra
- Berätta även vilken **negativ påverkan** företaget har - **ökar trovärdigheten**
- Arbeta med hållbarhet är en **ständigt pågående process** och kräver kontinuerlig analys och **uppföljning**. Vad har ni **uppnått**, **vilka problem** har ni och **hur ska ni prioritera** ert arbete?

59

Satsa grönt – bli mer lönsam

60

61

62